

28.9.2006

Dnro 1436/4/04

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Petri Jääskeläinen

Esittelijä: Tarkastaja Reima Laakso

POISTUMISLUPA-ANOMUKSEN KÄSITTELY

1 KANTELU

Kantelija arvostelee Kestilän avovankilaosaston menettelyä poistumislupa-anomuksensa käsittelyssä.

Kantelija oli jättänyt 7.5.2004 poistumislupa-anomuksen koskien 21.–22.5.2004 välistä aikaa. 25.5.2004 päivämäärään kantelussa kantelija kertoo, ettei ollut saanut päätöstä em. päivämäärään mennessä.

- - -

3 RATKAISU

3.1 Poistumisluvan valmistelu

Oikeusministeriön vankeinhoito-osaston poistumisluvan myöntämistä koskevan määräyksen 8/011/95 E-kohdan 6 §:n mukaan vangin on jätettävä poistumislupa-anomus niin hyvissä ajoin, että asia ehditään käsittelemään ennen annettua ajankohtaa. Poistumislupa-anomuksiin tehdyistä päätöksistä on ilmoitettava vangille viipymättä.

Kantelija oli jättänyt anomuksensa sekä oman että apulaisjohtajan kertoman mukaan 7.5.2004 eli kaksi viikkoa ennen anottua ajankohtaa. Nähdäkseni oikeusministeriön määräyksen edellytys anomuksen hyvissä ajoin jättämisestä on tältä osin täyttynyt.

Kantelijan edelliseen poistumislupa-anomukseen oli annettu kielteinen päätös 20.4.2004. Oikeusministeriön määräyksen mukaan, jos vangin tärkeästä syyistä tai rangaistusajan pituuden vuoksi tekemä poistumislupa-anomus on hylätty, uutta anomusta ei ole vankilassa ratkaistava eikä vankeinhoito-osaston ratkaistavaksi lähetettävä ennen kuin hylkäävän päätöksen tekemisestä on kulunut kuukausi. Poikkeuksia on tehtävä vain painavasta syyistä. Tämän mukaisesti kantelijan anomus oli tullut ratkaista aikaisintaan 20.5.2004, koska painavaa syytä ei selvitysten perusteella ollut esitetty.

Kestilän avovankilaosaston selvityksessä todetaan, että laitoksen ohjaaja valmistelee anomukset osastokokoukselle, joka on kokoonpanoltaan vankilan eri ammattialojen virkamiehistä koostuva kollegio. Osastokokous kokoontuu kerran viikossa keskiviikkoisin klo 09.30 ja antaa lausuntonsa anomuksesta vankilan työjärjestyksen mukaiselle päätöksentekijälle eli apulaisjohtajalle.

Rikosseuraamusvirasto on lausunnossaan esittänyt käsityksensä, että oikeusministeriön määräyksen ohjeellisen osan sanamuoto, jonka mukaan uutta anomusta ei ole vankilassa ratkaistava ennen kuin hylkäävän päätöksen tekemisestä on kulunut kuukausi, tarkoittaa asian ratkaisemista, ei valmistelevia toimia.

Käsitykseni mukaan edellä kuvatut laitoksen ohjaajan ja osastokokouksen suorittamat toimenpiteet ovat valmistelua, jonka edellyttämiä toimenpiteitä ei oikeusministeriön määräyksen asian ratkaisemista koskevan sanamuodon perusteella tule lykätä. Näin on etenkin silloin kun määräyksen mukaisesti hyvissä ajoin jätetyn poistumisluvan ajankohdan perusteella on arvioitavissa, että valmistelun lykkääminen estää päätöksenteon ennen anottua ajankohtaa.

3.2

Päätöksenteon ajankohta

Apulaisjohtajan selvityksestä ilmenevällä tavalla osastokokous kokoontuu keskiviikkoisin. Selvityksen perusteella voidaan todeta osastokokouksen ajankohdan määrittävän myös päätöksenteon ajankohtaa poistumislupien osalta. Apulaisjohtajan mukaan mikäli poistumislupaa anovalla vangilla on edellisestä poistumisluvasta kielteinen päätös, niin seuraava rangaistusajan perusteella anottu poistumislupa otetaan osastokokouksen käsittelyyn kuukauden kuluttua edellisestä kielteisestä päätöksestä. Selvityksessä todetaan myös, ettei osastokokous ota takautuvasti anomuksia käsittelyyn.

Käsitykseni mukaan Kestilän avovankilaosaston vankien poistumislupa-anomusten käsittelyssä valmistelua ohjaava osastokokouksen aikataulu ja päätöksenteko on sidottu toisiinsa tavalla, joka ei täytä perustuslain 21 §:n, hallintolain 23 §:n ja oikeusministeriön määräyksen 8/011/95 velvoitteita. Viittaan myös omalta osaltani Rikosseuraamusviraston näkemykseen, jonka mukaan jokaiseen poistumislupa-anomukseen on annettava ratkaisu eikä asian käsittelemättömyyttä voida perustella sillä, että anottu poistumisluvan ajankohta on jo mennyt ohi. Tämä ei tarkoita sitä, että päätöksentekijän olisi aina annettava asiaratkaisu anomukseen. Viranomaiselle osoitettu anomus on joka tapauksessa käsiteltävä ja annettava ratkaisu, jossa todetaan esimerkiksi asian raukeaminen ja syyt siihen.

4

TOIMENPITEET

Saatan edellä esitetyt käsitykset Kestilän avovankilaosaston apulaisjohtajan

tietoon. Tässä tarkoituksessa lähetän jäljennöksen päätöksestäni Kestilän avovankilaosastolle ja tiedoksi Rikosseuraamusvirastolle.